

Datum

Ons kenmerk 2008-6482

Bezoekadres

Houtplein 33

Haarlem

Postadres

Postbus 3007

2001 DA Haarlem

Tel (023) 514 3143

Fax (023) 514 3599

Onderwerp

Beantwoording 2008
- BELEID

ONTVANGEN

Land- en Tuinbouw Organisatie Noord

De heer O. Smit

Postbus 649

2003 RP HAARLEM

Directie Beleid/PP

Bijlage(n)

Behandeld door

A.C. Meijer-Miermans

Telefoon (023) 514 4657

Uw kenmerk NH/EL/MvD/NH/

E-mail

meijerac@noord-holland.nl

Geachte heer Smit,

In uw brief van 13 december 2008, kenmerk NH/EL/MvD/07, gaat u uitgebreid in op een aantal aspecten van de ontwikkeling en besluitvorming van het project Wieringerrandmeer. Duidelijk komt naar voren hoe u aankijkt tegen het proces zoals zich dat tot nu toe heeft ontrold. U geeft aan dat onzekerheid en verminderd perspectief voor de landbouw in het algemeen en de landbouwbedrijven in het bijzonder sterk worden beleefd. Wij willen aan deze beleving niets afdoen. Wij menen wel dat er medio 2007 een basis is gelegd voor constructief overleg met uw organisatie en met name het collectief. De aanpak van de inventarisatie en de zelfmelders zijn daar voorbeelden van. Wij zijn er tevreden over dat een grote transactie van een zelfmelder goed verloopt. De hectiek van de laatste maanden is er de oorzaak van dat het overleg naar de achtergrond is gedrongen, hetgeen geen goed heeft gedaan aan het wegnemen van onzekerheid bij de landbouw.

U schetst in uw brief een weg naar meer perspectief, waarin de door u gevoelde negatieve trend kan worden omgebogen.

1. Volledige schadeloosstelling voor de land- en tuinbouw

Wij verwachten met u dat raden en staten in februari en maart 2008 een definitief besluit nemen over het Wieringerrandmeer. Daarmee zijn er geen open einden meer. Een Grond Exploitatie Maatschappij (GEM) zal worden opgericht met als aandeelhouders Lago Wirense, de gemeenten Wieringen en Wieringermeer en de provincie Noord-Holland. Deze GEM is verantwoordelijk voor de uitvoering van het plan en de eventuele directe

aantoonbare schades als gevolg van de uitvoering van het plan. Er ligt een harde businesscase, waarin voorzieningen zijn getroffen voor risico's voor eventueel optredende aantoonbare (dus ook landbouwkundige) schade. Dit geldt tevens tijdens de aanleg van het randmeer.

Wij zijn bereid om de financiële consequenties die op onze weg liggen te dragen. Zoals u waarschijnlijk bekend zal de verwerving van de landbouwbedrijven in het plangebied gebeuren tegen een volledige schadevergoeding op basis van de Ontheffingswet. De decennia lange ervaring met deze ontheffingstaxatiemethode, alsmede de bijbehorende jurisprudentie biedt naar onze overtuiging een stevige basis om tot een adequate financiële schadeloosstelling te komen. U geeft aan dat bedrijven, niet in het plangebied gelegen, grenzend aan het toekomstig meer, dezelfde mogelijkheden zouden moeten worden geboden als bovengenoemde bedrijven. U baseert dit voorstel naar wij aannemen op de conclusies uit het LER rapport, opgesteld in het kader van de Strategische Milieubeoordeling, waarin uitspraken gedaan zijn over te verwachten schade in de randzone. De opbrengstdervingen zouden zodanig zijn dat van "normaal boeren" geen sprake meer kan zijn.

Als gezamenlijke Colleges spreken wij uit, dat ook ons uitgangspunt is dat de blijvende aangrenzende landbouwbedrijven er niet op achteruit mogen gaan in inkomen, als gevolg van direct aan het randmeer toe te schrijven veroorzaakte aantoonbare schade, zoals die bijvoorbeeld zouden kunnen optreden door verhoogde zoute kwel tot in de wortelzone en verminderde kwaliteit oppervlaktewater ten behoeve van onder andere beregening. Daarbij zijn een aantal vragen relevant:

1. Welke effecten zijn te verwachten?
2. Welke effecten treden daadwerkelijk op perceel niveau op?
3. Welke maatregelen nemen we om eventuele schade te compenseren?

Ad1.

Wij hebben onder andere naar aanleiding van het LER rapport een nader geohydrologisch onderzoek laten uitvoeren naar de verzilting en watervoorziening in het beïnvloedingsgebied rondom het Wieringerrandmeer. In dit recent verschenen rapport worden conclusies getrokken over de te verwachte zoute kwel in de wortelzone van de landbouwgewassen en de kwaliteit van het oppervlaktewater. Deze conclusies zijn niet verontrustend. Wij stellen voor deze studie met u te

bespreken en gezamenlijk vast te stellen of dit op dit moment reële veronderstellingen zijn. Het rapport is een bouwsteen voor de MER, waarin de door u aangegeven effecten aan de orde zullen komen.

Ad2.

Veel belangrijker is echter de werkelijkheid, zoals die zich zal voordoen. Bovengenoemde studie is gebaseerd op het in de praktijk zeer goed werkende model SWAP, maar ons is genoegzaam bekend, dat de bodem van met name de Wieringermeer een grillig patroon kent, waardoor er lokaal effecten kunnen optreden die niet door het model worden gedekt. Wij stellen u voor om in gezamenlijkheid een systeem van vaststelling van schade op te stellen. Monitoring en meten van eventuele effecten op perceelsniveau horen hierbij.

Ad3.

Op grond van reëel te verwachten effecten en optredende effecten moeten afdoende maatregelen worden getroffen. Ook de zoetwatervoorziening ten behoeve van doorspoeling is daar een onderdeel van. Wij zien hiervoor overigens met de komst van het randmeer nieuwe mogelijkheden ontstaan. Daarbij zullen wij er op toezien dat de zoetwatervoorziening met dezelfde kwaliteit als de huidige, tijdens en na de aanleg geborgd is. Wij stellen voor een onafhankelijke commissie in te stellen, ook met leden op voordracht uit uw organisatie, die zich richt op de problematiek van ad 1. en 2. Afhankelijk van de eventuele schade-effecten is een groot aantal maatregelen mogelijk, die de schade kunnen opheffen of compenseren. De door u voorgestelde uitplaatsing van bedrijven, ook buiten de provincie, kan tot de reële mogelijkheden behoren.

U refereert aan de mogelijkheid van vermogensschade bij de achterblijvende bedrijven. Wij zijn vooralsnog van mening dat als bovenstaande voorstellen ten aanzien van maatregelen goed en met draagvlak in de streek worden uitgevoerd er van vermogensschade geen sprake zal zijn. Indien zich dergelijke schade onverhoopt wel voordoet, dan biedt de planschaderegeling uit de Wet op de Ruimtelijke Ordening het kader voor de vergoeding van schade. Ook een nadeel compensatie regeling is een reële mogelijkheid, mits sprake is van aantoonbare schade. Bovenstaande zal in de opdracht aan de commissie tot uiting komen.

2. Plan versterking agrarische structuur

U schetst een aanpak die wij grotendeels onderschrijven. De verantwoordelijkheid voor de voorstellen en de uitwerking met betrekking tot de versterking van de agrarische structuur ligt bij de provincie Noord-Holland.

Uitgaande van de financiële regeling van de Onteigeningswet is er een basis om zelfstandig te verplaatsen, maar zoals onlangs treffend in de Volkskrant stond: "We willen geen geld, maar we willen boeren!". Duidelijker kan de urgentie om tot een goed uit- en inplaatsingsproces te komen niet gezegd worden. De omstandigheden in de landbouw zijn de afgelopen jaren gewijzigd. Met name de beschikbaarheid van bedrijven op dit moment in de Wieringermeer is afgenomen. Dat neemt niet weg dat de afspraken met Domeinen (Brief GS 2003-9351, d.d. 15 april 2003) onverkort blijven staan.

Het is ook zo dat wij inschatten dat niet alle bedrijven onmiddellijk zullen willen en kunnen verplaatsen. Het gaat om ca. 30 bedrijven en de urgentievolgorde vloeit enerzijds voort uit de planning van het project en anderzijds uit de bedrijfseconomische en sociale omstandigheden van de landbouwbedrijven. De criteria voor de urgentievolgorde van uit te plaatsen bedrijven willen wij graag met uw organisatie opstellen. Bij de uitvoering moet ruimte zijn voor maatwerk en afwijkingen. Het kan bijvoorbeeld voorkomen, dat een bedrijf dat later in de planning staat, plotseling een reële mogelijkheid tot verplaatsing krijgt. De tijdsplanning van het project zal dan niet de reden zijn dat een dergelijke transactie niet zou slagen.

Wij zijn voornemens, als faciliteit voor de agrariërs, een structuur voor te stellen voor verplaatsing van bedrijven. Wij denken daarbij aan een breed gedragen verplaatsingscommissie, naar het model van de vroegere landinrichtingscommissies waarbij partijen als Domeinen, Stivas en DLG en andere overheden een rol kunnen krijgen. De eerste stappen zijn daar inmiddels voor gezet. Wij nodigen u uit daarover mee te denken. Besluiten over een Landbouwstructuurvisie en het instellen van een verplaatsingscommissie zullen op korte termijn door Gedeputeerde Staten worden genomen.

U noemt een aantal in te zetten instrumenten. De instrumenten die vallen onder het regime van de Onteigeningswet moeten in dat juridisch kader worden gezien. Wij willen in overleg met u bespreken welke van de landbouwstructuur-instrumenten noodzakelijk en haalbaar zijn. Ons uitgangspunt daarbij is dat toepassing van die instrumenten substantieel bijdragen aan een verbeterd perspectief voor de landbouwbedrijven. Met name voor dit laatste vragen wij u oog te hebben voor de staatssteun-aspecten, die hierbij nadrukkelijk aan de orde zijn.

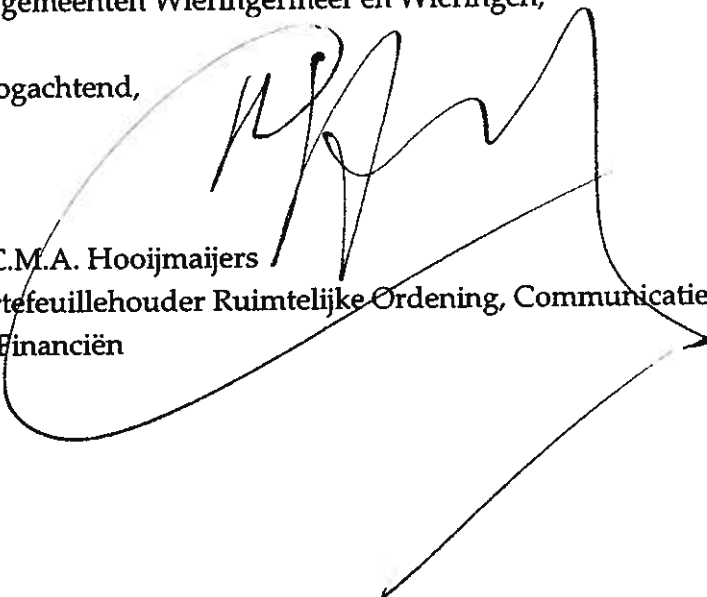
U heeft over deze aangelegenheden al een positief gesprek gehad met Gedeputeerde Bond van de Provincie Noord-Holland. Uitvoering van de door ons geschetste mogelijkheden en kansen worden opgepakt door de Stuurgroep en projectbureau, onder leiding van de heer J. van Zijl. Hij zal ook op korte termijn tezamen met Gedeputeerde Bond met u overleg gaan voeren over de in te zetten landbouwstructurele maatregelen. Een voorlichtingsavond voor betrokkenen om de aanpak van de grondverwerving toe te lichten zal in overleg met u worden georganiseerd.

Tot slot

Wij willen bestuurlijk al het mogelijke doen om de door u geschetste ontwikkeling mogelijk te maken. Dit betekent dat we, uitgaande van de realisering van het Wieringerrandmeer, intensief en toekomstgericht gaan samenwerken met begrip voor de belangen van een ieder. Kortom, een gezamenlijke aanpak is de enige kans om de door u verwoorde onzekerheid om te zetten in een vertrouwenwekkend perspectief.

Dit besluit is genomen in samenspraak met de colleges van B&W van de gemeenten Wieringermeer en Wieringen,

Hoogachtend,

A.C.M.A. Hooijmaijers
Portefeuillehouder Ruimtelijke Ordening, Communicatie, Promotie & Acquisitie
en Financiën

